

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1985-1986

5 MARS 1986

**Proposition de loi complétant l'article 91
du Code judiciaire****(Déposée par M. Henrion)**

DEVELOPPEMENTS

Depuis la loi du 25 juillet 1985 modifiant les articles 91 et 92 du Code judiciaire, les demandes sont attribuées, notamment en matière correctionnelle, en règle, à des chambres ne comprenant qu'un juge hormis les cas prévus à l'article 92, dont le nombre a été en même temps réduit.

Cette réforme inspirée par la nécessité de résorber l'arriéré judiciaire (voir les développements de la proposition de loi originaire n° 791 - 1983-1984, déposée à la Chambre le 22 novembre 1983 par R. Henrion), a pour conséquence que le président de la juridiction n'a plus, aux termes de la loi, la faculté de distribuer à une chambre à trois juges les demandes en matière correctionnelle relevant du juge unique (article 91 nouveau, alinéa 1er).

Certes, l'article 90 du Code judiciaire, demeuré inchangé, porte-t-il que « lorsque les nécessités du service le justifient le président de la juridiction peut répartir une partie des affaires attribuées à une chambre, entre les autres chambres ».

Mais il s'agit d'une part, exclusivement des nécessités du service comme justification et, d'autre part, ceci ne permet pas de déroger aux règles d'attribution exclusive formulées par les articles 91 et 92 nouveaux.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1985-1986

5 MAART 1986

**Voorstel van wet houdende aanvulling van
artikel 91 van het Gerechtelijk Wetboek****(Ingediend door de heer Henrion)**

TOELICHTING

Sedert de wet van 25 juli 1985 tot wijziging van de artikelen 91 en 92 van het Gerechtelijk Wetboek, worden vorderingen, met name in correctionele zaken, in de regel toegewezen aan kamers met slecht één rechter, behalve in de gevallen bepaald in artikel 92, waarvan het aantal door vermelde wet trouwens beperkt werd.

Deze hervorming, ingegeven door de noodzaak de gerechtelijke achterstand weg te werken (zie toelichting bij het oorspronkelijke voorstel van wet nr. 791 (1983-1984), op 22 november 1983 bij de Kamer ingediend door R. Henrion), heeft als gevolg dat de voorzitter van het gerecht ingevolge de wet niet meer de bevoegdheid heeft de vorderingen in correctionele zaken die tot de bevoegdheid behoren van de alleenrechtsprekende rechter, toe te wijzen aan een kamer met drie rechters (het nieuwe artikel 91, eerste lid).

Artikel 90 van het Gerechtelijk Wetboek, dat ongewijzigd is gebleven, bepaalt weliswaar : « Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de voorzitter van het gerecht een deel van de zaken die aan een kamer zijn toegewezen, onder de andere kamers van de rechtbank verdelen. »

Maar in de eerste plaats mogen alleen de behoeften van de dienst als verantwoording aangevoerd worden, en bovendien betekent dit niet dat afgeweken mag worden van de toewijzingsregels van de nieuwe artikelen 91 en 92.

Or, en matière pénale spécialement, le président doit pouvoir apprécier librement l'opportunité d'attribuer la cause à une chambre à trois juges dans des cas exceptionnels.

Tel pourrait être le cas, par exemple, d'actions répressives dirigées contre des mandataires publics après levée de l'immunité parlementaire ou encore d'affaires de type criminel, nombreuses aujourd'hui, où le milieu est susceptible d'exercer des menaces voire des représailles à l'égard du juge isolé.

C'est pour cette dernière raison d'ailleurs qu'il a été suggéré en France récemment d'instituer des chambres d'instruction à trois juges — ce qui peut d'ailleurs paraître excessif — afin de rompre l'isolement du magistrat instructeur, de l'aider à supporter la responsabilité d'inculpations aléatoires ou de dossiers mettant en cause de trop gros intérêts.

Au niveau de la juridiction de jugement, ces divers motifs peuvent, en tout cas, justifier que le président se voit reconnaître un pouvoir d'appréciation.

Il va de soi que cette dérogation éventuelle aux règles nouvelles d'attribution de compétence devra s'exercer avec circonspection, à peine de vider d'une partie de son contenu la réforme intervenue.

Le cas échéant on pourrait d'ailleurs la conditionner par l'exigence d'un avis conforme du ministère public; il a paru suffisant de prévoir que celui-ci serait consulté.

R. HENRION.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE UNIQUE

L'article 91 du Code judiciaire est complété par un alinéa 4, libellé comme suit :

« Exceptionnellement et si les circonstances le justifient, le président du tribunal peut d'office, en matière répressive, après avoir recueilli l'avis du ministère public, décider de l'attribution de la cause à une chambre à trois juges. »

R. HENRION.

Vooral in strafzaken moet de voorzitter echter vrij kunnen uitmaken of het opportuun is in uitzonderlijke gevallen de zaak toe te wijzen aan een kamer met drie rechters.

Dat zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij strafvervolging ingesteld tegen parlementsleden na de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid, of nog bij zaken van criminele aard, erg talrijk tegenwoordig, waar verwacht kan worden dat het milieu tegen de alleenstaande rechter bedreigingen zal uiten of represailles zal nemen.

Om die laatste reden werd in Frankrijk onlangs voorgesteld onderzoekskamers met drie rechters in te stellen — wat trouwens overdreven kan lijken — om het isolement van de onderzoeksrechter te doorbreken en hem te helpen de verantwoordelijkheid te dragen voor riskante beschuldigingen of dossiers waarbij al te grote belangen op het spel staan.

Op het niveau van het vonnisgerecht levert dat in ieder geval voldoende grond op voor het verlenen van beoordelingsbevoegdheid aan de voorzitter.

Het spreekt vanzelf dat deze eventuele afwijking van de nieuwe regels inzake toewijzing van bevoegdheid met de nodige omzichtigheid toegepast zal moeten worden, zoniet bestaat het gevaar dat de hervorming een deel van haar betekenis verliest.

Men zou eventueel zelfs als voorwaarde kunnen stellen dat het openbaar ministerie vooraf daarmee zou moeten instemmen; men heeft het echter voldoende geacht te bepalen dat het openbaar ministerie geraadpleegd moet worden.

VOORSTEL VAN WET

ENIG ARTIKEL

Artikel 91 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met een vierde lid, luidende :

« Bij wijze van uitzondering en indien de omstandigheden dit wettigen, kan de voorzitter van de rechtbank, na het advies van het openbaar ministerie ingewonnen te hebben, in strafzaken ambtshalve beslissen dat de zaak zal worden toegewezen aan een kamer met drie rechters. »